

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

X. Cauenda esse verba mordacia, & scommatica, quæ fratrem nostru[m] offendere, aut ad indignationem prouocare queant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

nam quod alter magna sic virtute aut perfectus, non propterea culpa nostra aut auferatur, aut ab ea excusamur. Deinde fratrum causa; neque enim omnes, neque ij semper ita dispositi sunt ac præparati, vt quæ in ipsos committuntur, culpas & offensiones non sentiant.

Qualia autem sint verba, quibus fratres lædi offendique possint, haud est intellectu difficile. Quisq; enim ex seipso discere potest quænam sint verba, & ea proferendi modus, quibus frater suus offendi & ad indignationem commoueri queat. Atque hanc nobis regulam Spiritus sanctus per os Sapientis assignat, quomodo cum fratribus nostris nos geremus. *Intellege*, inquit, *quæ sunt proximi tui ex teipso*. Videat inquam quisq; num indignaretur & doleret, si quis se frigide, parum fraternaliter, & aride alloqueretur, si quis insulse responderet, si quis præfracte, austere, & per modum imperantis sibi quid iniungeret; & caueat ipse ne eo fratrem suum modo alloquatur. Nam & alius non minus homo est atque ipse, ac non minus commoueri possit quam ipse. Ipsa quoq; humilitas optima quædam est ad debite & prout oportet loqui affuscendum ratio. Si enim quis esset humilis, & omnium se minimū crederet, alia opus nō esset præcepta præscribere: hoc vnum quippe eum docebit, quomodo se geret. Humilis namque nullum insolens aut incompositum verbum proferet, nec quod fratrem offendat, sed magno omnes respectu & æstimatione alloquetur. Certum est, nunquam aliquē superiori suo sic dicturum; *Non intelligit Reuerentia vestra id quod dico*, quod illi alloquatur vt subditus, eumque reueretur. Quod ergo taliter quis aut similiter fratrem alloquatur, ideo est, quod se illō inferiorem non credat, atque ideo eum cum respectu non alloquitur. Simus ergo humiles, & omnium nos minimos credamus, sicut nobis suadet Apostolus; & humilitas hæc nobis verba dictabit, quæ oportet loqui, nec non modum quo illa proferenda sunt. Verum præter regulas & remedia hæc generalia, iam aliquos

in particulari verborum charitati contrariorum modos adferemus, vt ita ab iis abstinere discamus.

CAPVT X.

Cauenda esse verba mordacia & scommatica, quæ fratrem nostrum offendere, aut ad indignationem prouocare queant.

ANte omnia cauendū quam maxime, & sales amariore in proximū proloquamur. Quædam quippe sunt verbula, quæ alios mordere, pungere, ac consequenter ad amaritudinem prouocare solent: quia per illa clanculo & recte eorum aut indoles, aut intellectus, aut ingenium non vique adeo perfecta carpuntur, aut denique aliquis alius naturalis aut moralis defectus notatur. Huiusmodi verba imprimis noxia sunt, charitatiq; fraternæ quam maxime aduersantur. Quæ dum etiam per modum ioci & facetiarum proferuntur, tum deteriora sunt & plus nocent; & eo magis, quo maiori elegantiâ & vrbantate oggeruntur; quod ita profundius audientium animis insideant, & facilius eorum memoria recurat. Pessimum vero est, quod illa proferens interdum iis dictis quasi re bene gesta cōquiescat, scitum & elegantem quendam leporem se protulisse, & insigne subtilitatis suæ specimen exeruisse ratus. Sed in hoc erat grauissime; quia adeo non ingenij sui aciem sic ostendit, vt potius stuporem illius, atque eo etiam peiorem voluntatem patefaciat; cum quod à Deo ingenij accepit ad illi obsequendum, id mordacibus quibusdam salibus, qui fratres suos contristēt, & scandalizent, & pacem charitatemque perturbent impendat procedendis.

Quando homo, inquit Albertus Magnus, fatentem anhelitum habet, euidēs id indicium est, hepar aut stomachum eius introsum vitiatum esse; ita dum quis

Q 3 verba

Tract. de virtut. c. 2. de humil.

verba in proximum parum amica effutit, certissimum ea morbi in animi interioribus latentis sunt argumentum. Quid autem S. Bernardus de Religioso in iocis mordacioribus & amarulentis dicit? Si enim omnes in ore Religiosi lepores & nugas, blasphemiarum & sacrilegiorum nomine appellare non dubitet, quo vocabitur nomine sales, qui charitatem lædunt & proximum offendunt? Omnia hæc à Religione nimis quam aliena sunt ac proinde quidquid huc aliquo modo refertur, quam remotissime à Religiosi ore abesse debet: cuiusmodi sunt, scomma aliquod iacere, sarcasmo virulentiori mordere, irridere, epigramma aliquod satyricum vel componere, vel compositum referre, quo alicuius defectus, imperfectio, vel negligentia notetur; aliaque id genus, quæ tam loco quam serio prolata nulla ratione permitienda sunt. Per se id quisque poterit despiciere, & ex se experientiam sumere. Anne enim tibi gratum foret, si quis te ironico cauillo profcinderet, & in risum & cachinnum omnes soluerentur, quod tam scite scomma illud in te quadrare? Quod itaque tibi fieri nolles, vide ne id alteri facias: hoc quippe unum de charitatis præceptis est. Anne gauderes, si quis te eum aliquod inconsiderate & inconsulte a te prolatum, statim ut serio dictum arriperet, & adeo id in ventos volare non sineret, ut quavis occasione ipsum identidem velut adagium aliquod repeteret? non equidem id credo. Quomodo ergo alteri cuiquam velis id, quod tibi nolles? & quod tibi bilem & stomachum moueret si tibi fieret. quomodo id fratri irrogabis? Vel nudum nomen scurrilis scommatis & dicacitatis & satyræ mordacis offendit, & omnis Religiosi os dedecere videtur, quanto magis ipsemet effectus? Quapropter ita penitus hæc detestemur oportet, ut ne illa quidem nominare lustincamus. Sicut enim Apostolus de omni immunditia ait,

Lib. 2. de confidera.

Eph. 5. 3.

Fornicatio autem & immunditia nec nominetur in vobis sicut decet sanctos; ita de hoc irrisorie dicacitatis vitio sentiendum. Atque inde etiam est quod illud Apostolus

prioribus illis coniungat, dicens, *Aut turpitudine, aut stultiloquium, aut scurilitas, quæ ad rem non pertinet: id est, scurilitas non coincidit cum sanctitate vitæ quam profitemur, vti ne quidem talia nominare. Quare bene S. Bernardus, Etenim si pro Divino otioso verbo reddet unusquisque rationem Deo in die iudicij, quanto magis pro verbo impuritatis, & turpitudinis & impietatis, pro illo quod fratrem pungit, pro illo denique quod charitatem violat?*

CAPVT XI.

Obstinate non esse contendendum, litigandum, contradicendum reprehendendum, nec alia id genus oris vitia usurpanda.

Danda etiam opera ne cum alio quopiam perniciter contendamus, & aduersus eius sententiam nostram præstare tueamur: hoc quippe vniuersi & charitati fraternæ permultum aduertatur. Quod etiam præceptum Timotheo suo Paulus inculcans, nos eiusdem in illo commoneat: *Noli contendere verbis: ad nihil enim utile est, nisi ad subuersionem audientium.* Et post Paulo addit, *Seruum autem Domini non oportet litigare, sed mansuetum esse ad omnes, docibilem, patientem.* Vnde etiam sancti vnanimes consensu & serio ipsum nobis inculcant, à quibus ipsum hausit B. P. N. & in suas regulas transtulit. Malle se, ait S. Dorotheus, rem omnino non fieri, quam ut eius causa inter fratres contentiones & litigia orientur. Quod etiam legentibus inculcatum profunde cupiens addit, *Milles repetam hoc. S. Bonauentura turpe & indignum ait esse, seruos Dei inter se muliercularum triuialium more contendere & verbis concertare. S. Ioannes Climacus scribit, eum qui suam perniciter sententiam, quantumlibet veram, propugnat, certum esse debere, à solo diabolo se ad contendendum moueri. Atque hæc rei huius est ratio. Nihil aliud homines ad con-*